

ІНІЦІАТИВА ЗАХИСТУ ПРАВ ТА ПРЕДСТАВЛЕННЯ
ІНТЕРЕСІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ
(ПРОЕКТ ДІАЛОГ)

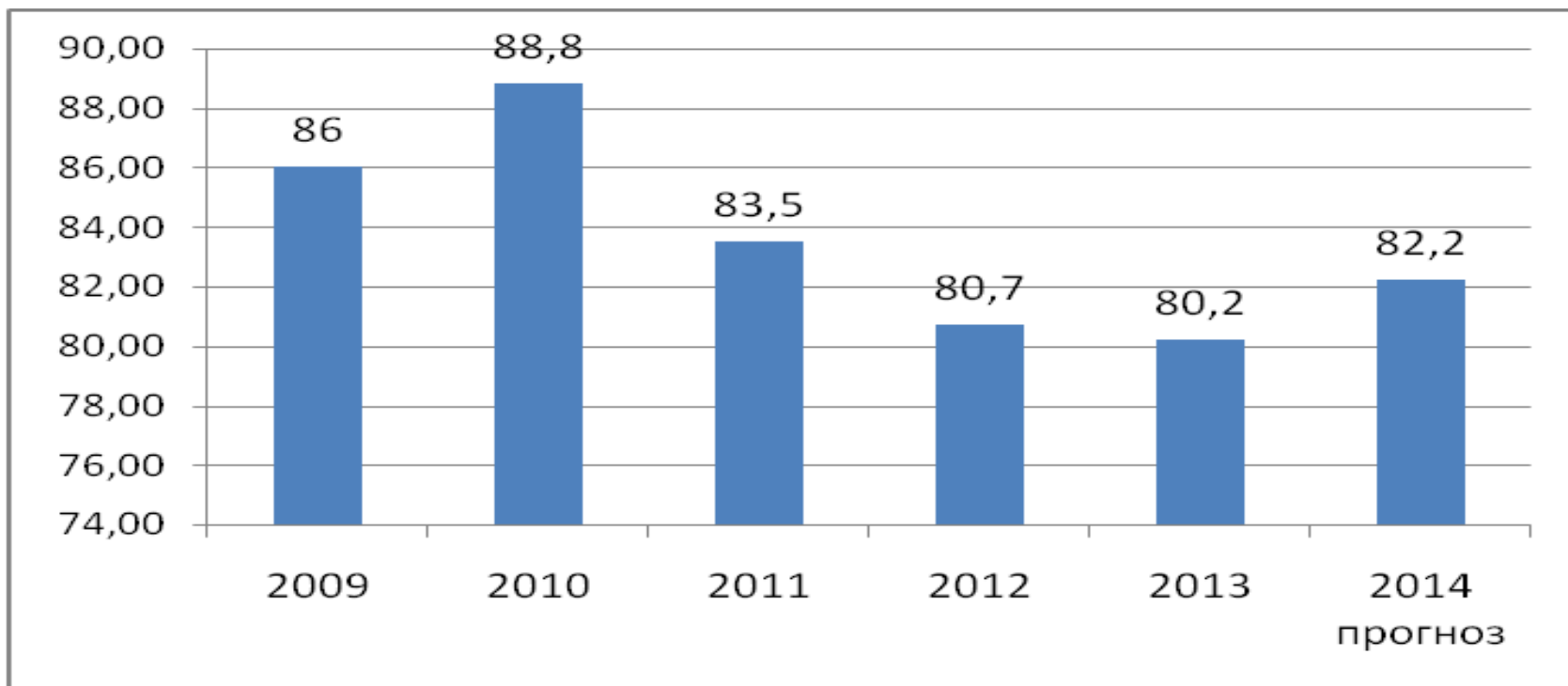

АСОЦІАЦІЯ
МІСТ УКРАЇНИ
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

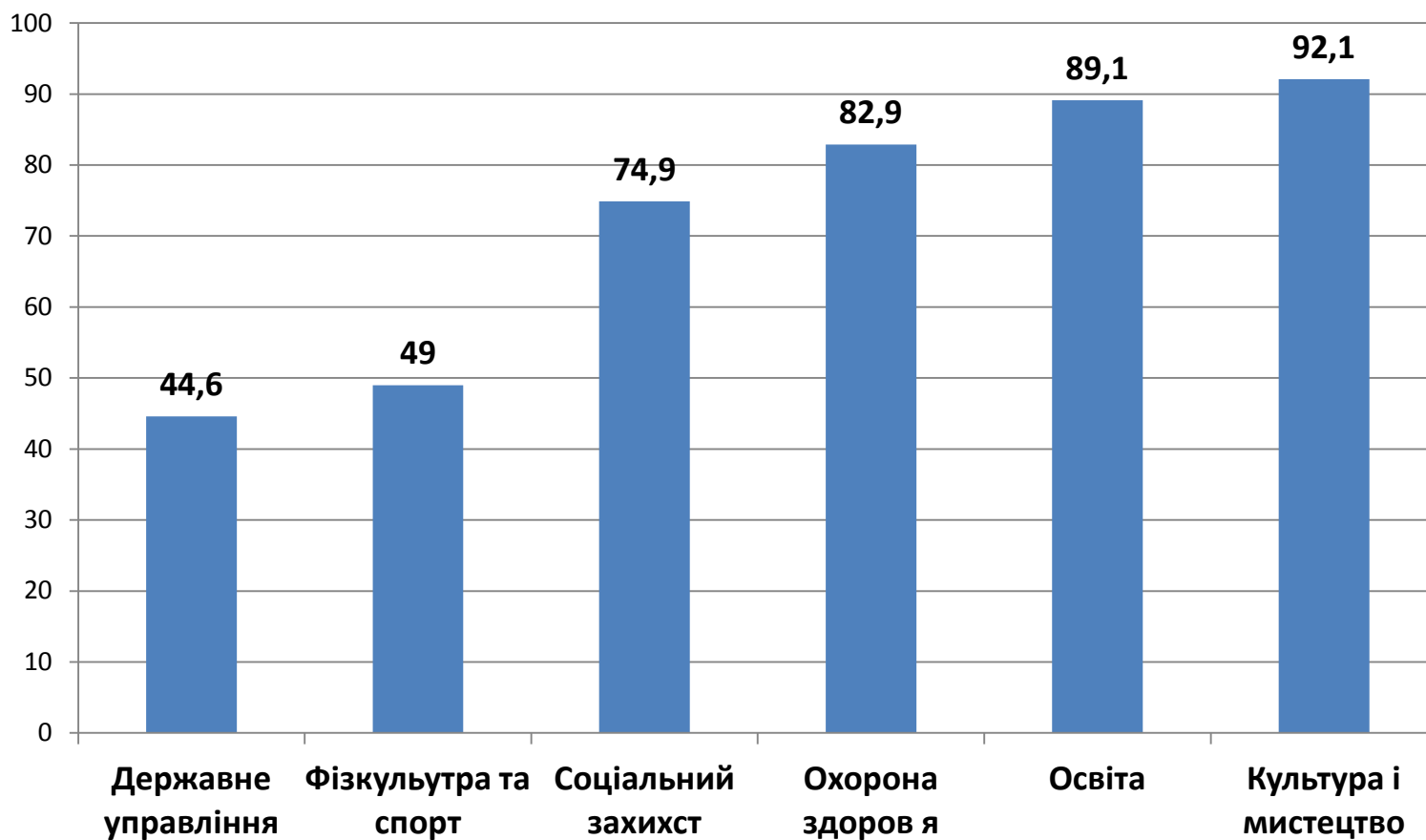
Зміни до бюджетного та податкового законодавства щодо бюджетної децентралізації

Олександр Слобожан
аналітик Асоціації міст України
Проекту ДІАЛОГ

1. Делеговані повноваження органів місцевого самоврядування не забезпечені фінансовими ресурсами необхідними для їх виконання, що знижує якість публічних послуг. Останні чотири роки держава на 20% не додає коштів місцевому самоврядування на передані йому повноваження

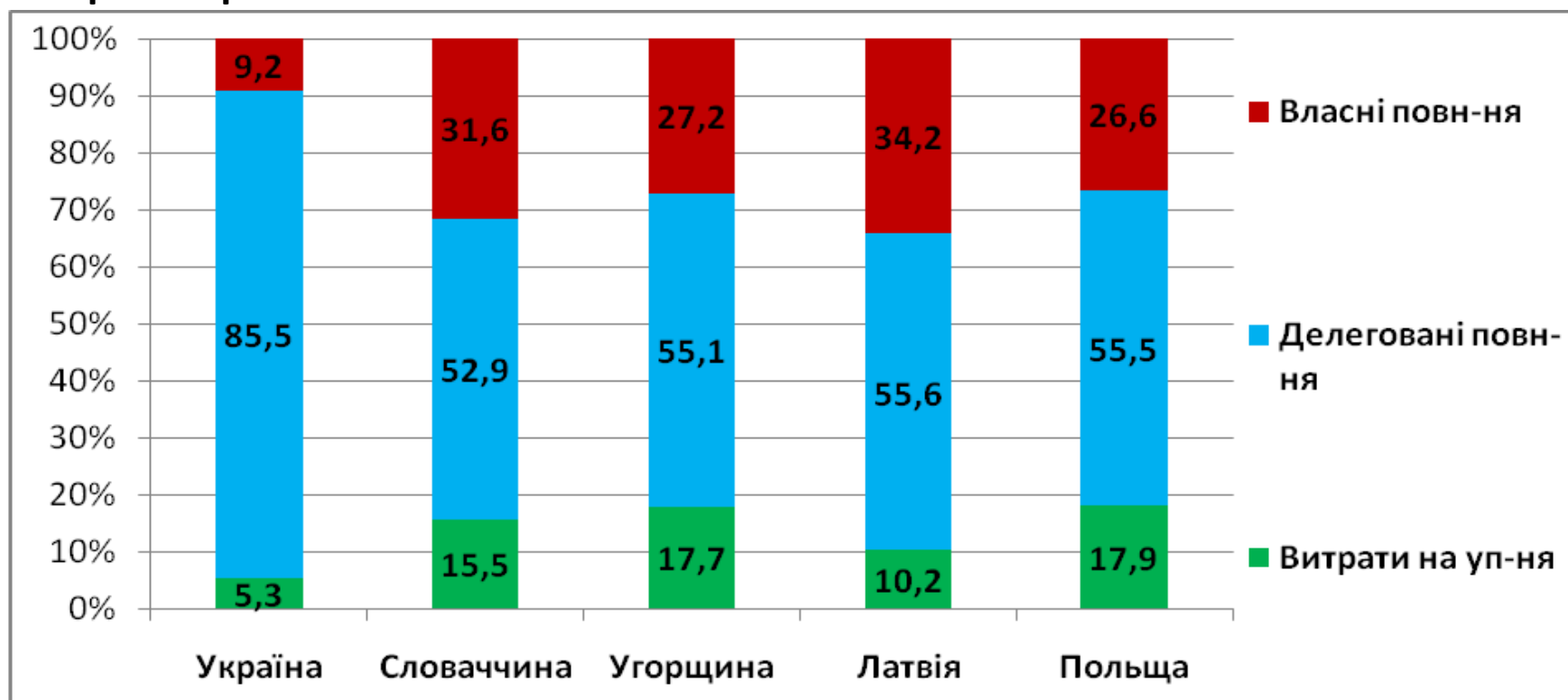

Загальна забезпеченість делегованих повноважень, %

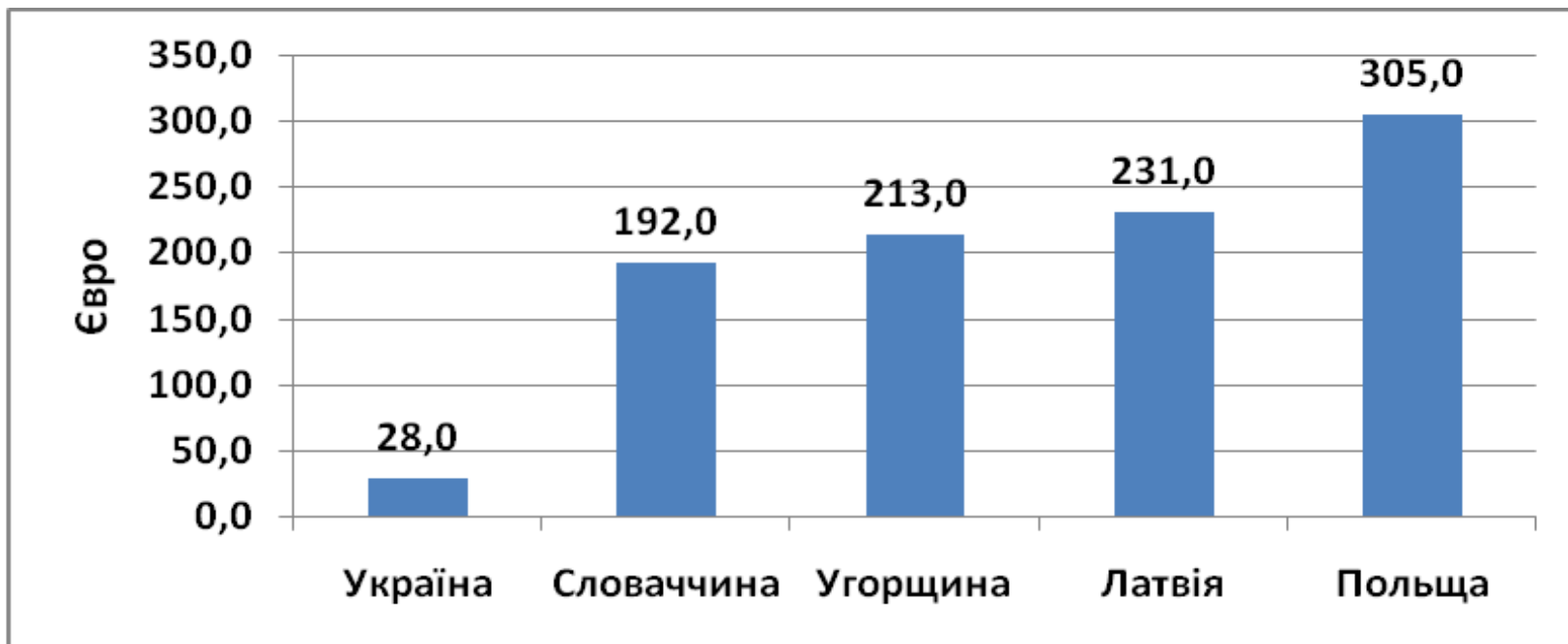
Рівень фінансової забезпеченості бюджетних галузей в 2014 році, %

2. Органи місцевого самоврядування не володіють достатніми ресурсами для реалізації власних повноважень. Частка видатків місцевих бюджетів на реалізацію власних повноважень органів самоврядування найменша серед країн Європи

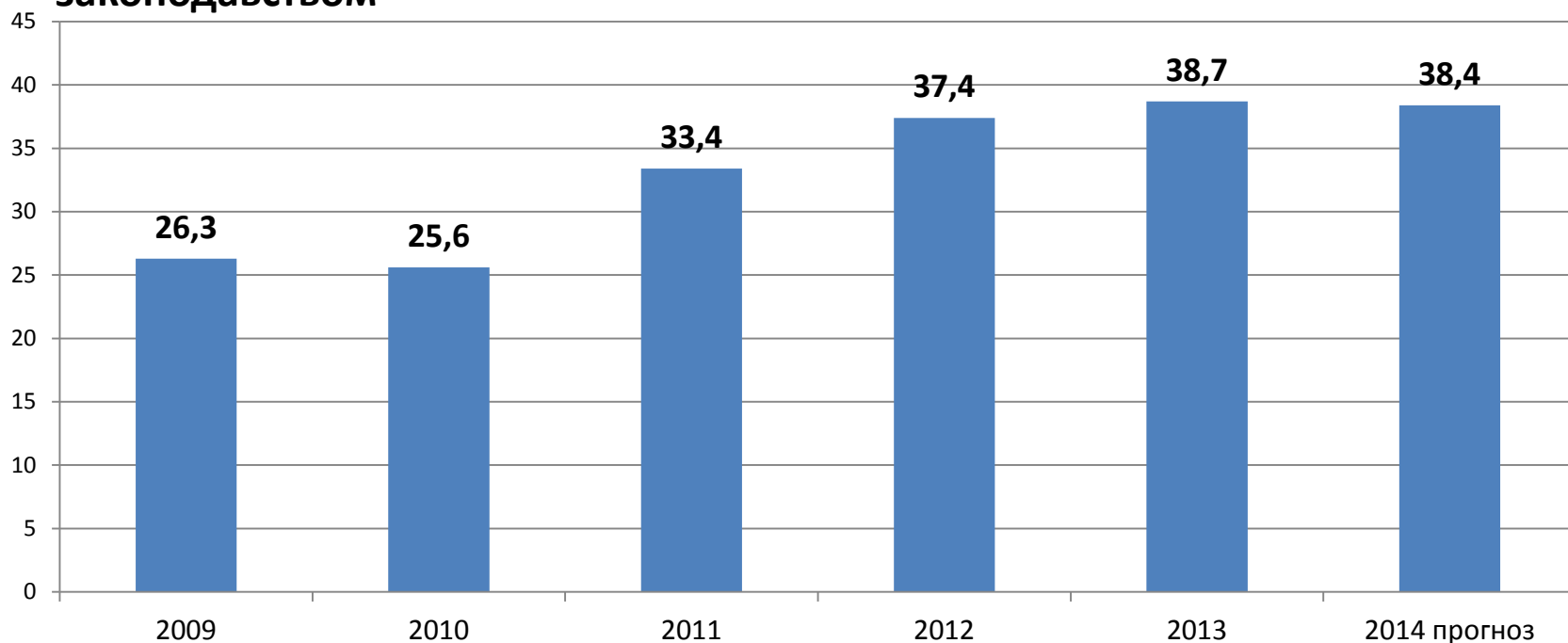
Частка видатків на власні повноваження в структурі видатків місцевих бюджетів, %

3. Рівень бюджетної забезпеченості на утримання і розвиток місцевої інфраструктури у розрахунку на одного жителя в Україні найменший серед країн Європи – 448 грн. Час оновлення основних фондів місцевого самоврядування (їх вартість складає 500 млрд. грн.) при діючій системі фінансового забезпечення місцевого самоврядування більше 58 років

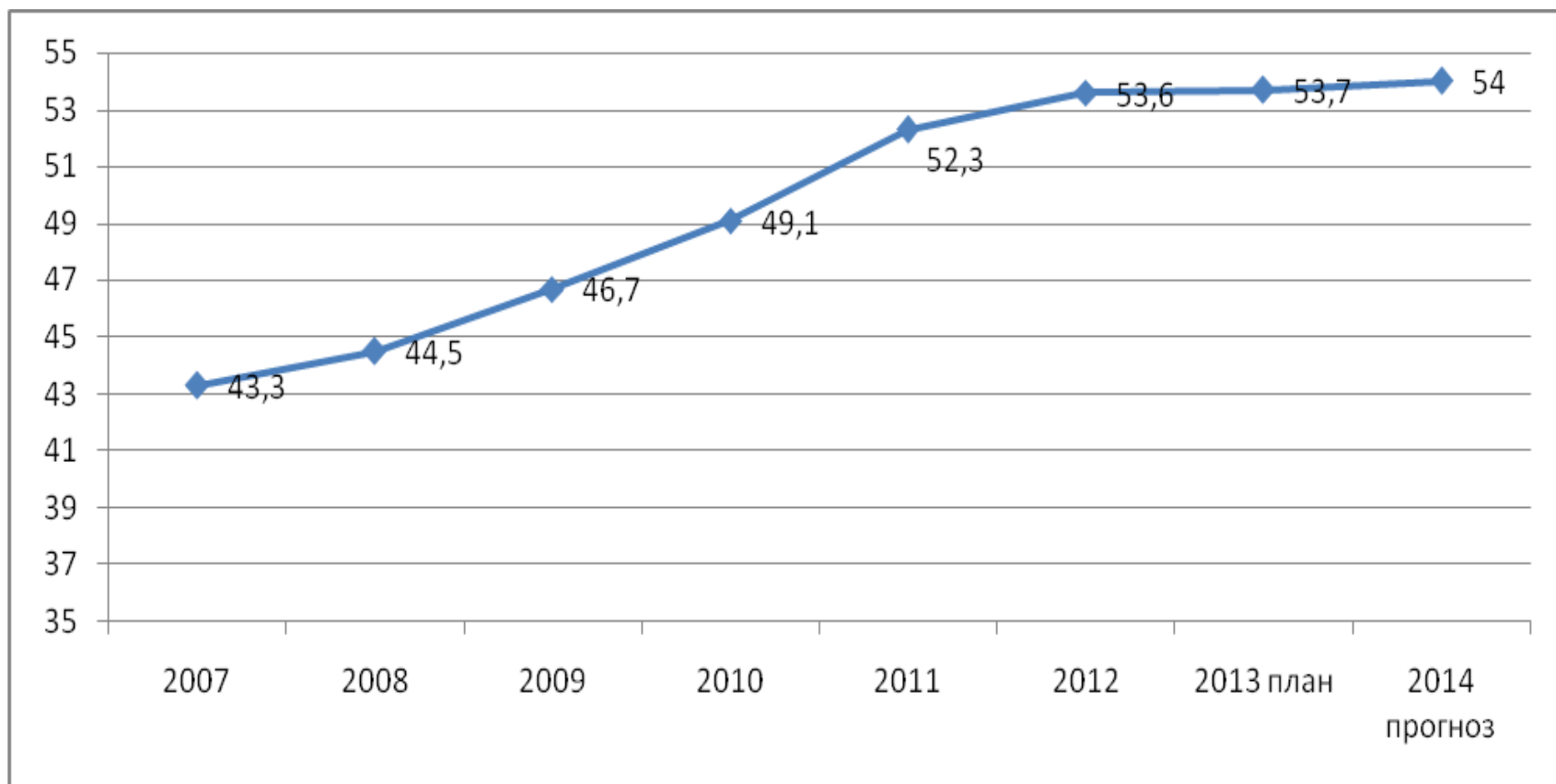
Рівень бюджетної забезпеченості на 1 мешканця на виконання власних повноважень, %

4. Органи місцевого самоврядування для забезпечення стабільного виконання делегованих державою повноважень змушені щорічно відволікати все більшу частку своїх, і без того мізерних, власних ресурсів від реалізації самоврядних повноважень, покладених на них законодавством

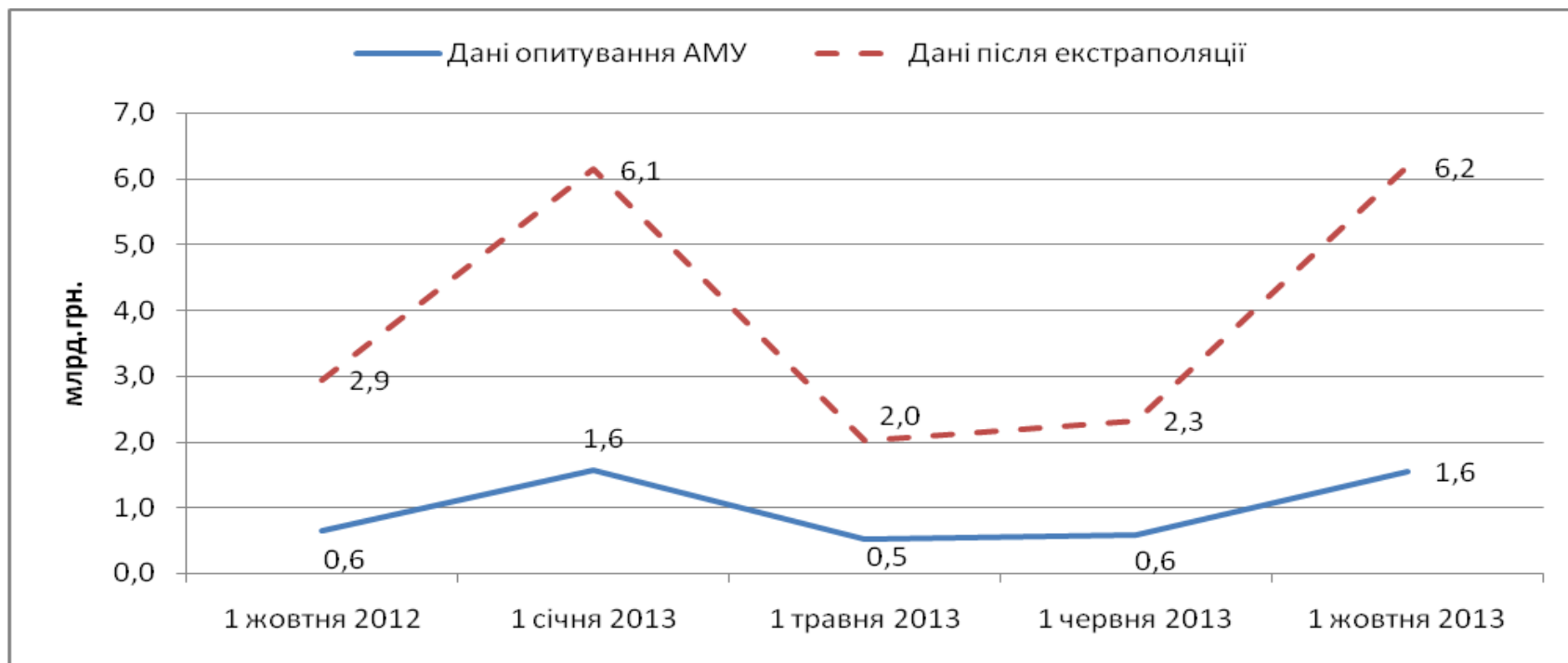
Питома вага обсягу власних доходів місцевих бюджетів, спрямованих на забезпечення делегованих повноважень, %

5. Рівень залежності місцевих бюджетів від трансфертів з Державного бюджету України щорічно зростає

Частка трансфертів з Державного бюджету України у доходах місцевих бюджетів за 2007-2014 роки, %

6. Органи місцевого самоврядування не мають можливості розпоряджатися своїми коштами, оскільки вони блокуються в системі Державного казначейства України. Станом на 01.08.2014 року обсяг кредиторської заборгованості місцевих бюджетів складає 9,6 млрд. грн.

Обсяги заблокованих казначейством коштів місцевих бюджетів за період з 01.10.2012 по 01.10.2013 рр., млрд. грн.

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

ІНІЦІАТИВА ЗАХИСТУ ПРАВ ТА ПРЕДСТАВЛЕННЯ
ІНТЕРЕСІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ
(ПРОЕКТ ДІАЛОГ)

А С О Ц І А Ц І Я
М І С Т У К Р А І Н І
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

7. Неякісне бюджетне планування на центральному рівні призводить до формування колосального дефіциту місцевих бюджетів та погіршення якості публічних послуг, що надаються органами місцевого самоврядування.

У 2013 році із 692 місцевих бюджетів, що мають прямі міжбюджетні відносини з Державним бюджетом, не виконали розрахункові показники Міністерства фінансів 472 бюджети – тобто більше 68%.

Обсяг заборгованості органів місцевого самоврядування по позикам, які бралися для виправлення прорахунків у бюджетному планування складає більше 9,7 млрд. грн.

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

ІНІЦІАТИВА ЗАХИСТУ ПРАВ ТА ПРЕДСТАВЛЕННЯ
ІНТЕРЕСІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ
(ПРОЕКТ ДІАЛОГ)

**АСОЦІАЦІЯ
МІСТ УКРАЇНИ**
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

8. Діюча система соціальних стандартів та нормативів не містить чіткого визначення вартості публічної послуги відповідно до соціального стандарту і не забезпечує відповідності між обсягом фінансування та вартістю публічної послуги, що надається на рівні місцевого самоврядування.

Внаслідок цього:

- а) розмір та умови оплати праці бюджетників є гіршими ніж в приватному секторі економіки, що призводить до браку кваліфікованих кадрів;**

- б) якість послуг, що надається в бюджетній сфері не відповідає очікуванням громадян, що призводить до зростання у них незадоволеності владою;**

- в) бюджетні установи не мають коштів на належне матеріально-технічне забезпечення.**

9. Органи місцевого самоврядування позбавлені можливості залучати дешеві фінансові ресурси від іноземних кредиторів, оскільки:

а) закріплені чинним законодавством механізми отримання місцевих запозичень та надання місцевих гарантій сильно забюрократизовані;

б) обмежено право на участь в таких операціях населені пункти в яких чисельність населення менше за 300 тис. чол.;

в) рішення про погодження умов та обсягів здійснення місцевих запозичень та надання місцевих гарантій приймаються Мінфіном на підставі внутрішнього переконання.

ІНІЦІАТИВА ЗАХИСТУ ПРАВ ТА ПРЕДСТАВЛЕННЯ
ІНТЕРЕСІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ
(ПРОЕКТ ДІАЛОГ)

А С О Ц І А Ц І Я
М І С Т У К Р А Ї Н И
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

Концепція реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади (розпорядження КМУ №333-р від 01.04.2014) передбачає:

- 1) обчислення дотації вирівнювання на основі уніфікованих стандартів надання публічних послуг;**
- 2) запровадження прямих міжбюджетних відносин з державним бюджетом для всіх місцевих бюджетів;**
- 3) збільшення власних ресурсів місцевого самоврядування за рахунок підвищення ефективності місцевих податків і зборів та закріплення частини загальнонаціональних податків за місцевими бюджетами;**

4) недопущення надання іншими органами місцевого самоврядування та органами виконавчої влади податкових пільг, які зменшують власні доходи місцевих бюджетів;

5) спрощення доступу органів місцевого самоврядування до кредитних ресурсів;

6) надання територіальним громадам права об'єднувати свої майно та ресурси в рамках співробітництва територіальних громад для виконання спільних програм та більш ефективного надання публічних послуг населенню суміжних територіальних громад.

ІНІЦІАТИВА ЗАХИСТУ ПРАВ ТА ПРЕДСТАВЛЕННЯ
ІНТЕРЕСІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ
(ПРОЕКТ ДІАЛОГ)

А С О Ц І А Ц І Я
М І С Т У К Р А Ї Н И
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

Зміни до Бюджетного кодексу (законопроект р.№5078 від 16.09.2014)
передбачають:

1) збільшення обсягу власних ресурсів в загальних доходах місцевих бюджетів за рахунок спрямування:

- частини податку на доходи фізичних осіб;**
- 10% податку на прибуток підприємств приватного сектору;**
- частини акцизного податку з роздрібної торгівлі тютюном, алкогольними напоями та нафтопродуктами;**
- збільшення частини відрахувань по екологічному податку (з 35% до 80%);**
- 100% адміністративних штрафів та плати за надання адміністративних послуг.**

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

ІНІЦІАТИВА ЗАХИСТУ ПРАВ ТА ПРЕДСТАВЛЕННЯ
ІНТЕРЕСІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ
(ПРОЕКТ ДІАЛОГ)

А С О Ц І А Ц І Я
М І С Т У К Р А Ї Н И
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

2) 100% забезпечення делегованих повноважень місцевого самоврядування шляхом забезпечення відповідності між обсягом фінансування та вартістю публічної послуги, що надається на рівні місцевого самоврядування на основі чіткого визначення вартості публічної послуги відповідно до соціального стандарту;

3) перерозподіл видаткових повноважень органів державної влади та місцевого самоврядування відповідно до принципу субсидіарності;

4) посилення відповідальності профільних міністерств за реалізацію державної політики у освітній та медичній галузях шляхом визначення їх головними розпорядниками коштів відповідних субвенцій, що створює передумови для реформування соціальних стандартів та нормативів, оновлення фінансових нормативів бюджетної забезпеченості;

- 5) розширення власних повноважень місцевих бюджетів у частині фінансування муніципальних формувань з охорони громадського порядку (муніципальна поліція);**

- 6) обсяг витрат бюджету розвитку має становити не менше 10 % від загального фонду відповідного місцевого бюджету;**

- 7) можливість переведення власних ресурсів місцевих бюджетів з казначейської на банківську форму обслуговування, встановлення чітких термінів проходження платіжних доручень місцевих бюджетів та відповідальності за їх порушення;**

- 8) механізми стимулювання громад до об'єднання – об'єднані громади отримують значні фінансові ресурси та прямі міжбюджетні стосунки з державним бюджетом;**

ІНІЦІАТИВА ЗАХИСТУ ПРАВ ТА ПРЕДСТАВЛЕННЯ
ІНТЕРЕСІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ
(ПРОЕКТ ДІАЛОГ)

А С О Ц І А Ц І Я
М І С Т У К Р А Ї Н И
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

9) удосконалення бюджетного планування:

- автономність процесу затвердження місцевих бюджетів (заборона органам державної влади втручатись в процес планування дохідної та видаткової бази місцевих бюджетів);

- нова системи вирівнювання за закріпленими загальнодержавними податками (податку на прибуток та податку на доходи фізичних осіб) залежно від рівня надходжень на одного жителя, решта платежів вирівнюванню не підлягають і залишатимуться у розпорядженні місцевих бюджетів;

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

ІНІЦІАТИВА ЗАХИСТУ ПРАВ ТА ПРЕДСТАВЛЕННЯ
ІНТЕРЕСІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ
(ПРОЕКТ ДІАЛОГ)

А С О Ц І А Ц І Я
М І С Т У К Р А Ї Н І
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

10) спрощення доступу органів місцевого самоврядування до дешевих кредитних ресурсів:

- закріплення принципу «мовчазної згоди» при погодженні Міністерством фінансів України обсягу та умов здійснення місцевих запозичень;**
- віднесення видатків місцевих бюджетів по обслуговуванню місцевого боргу до захищених статей;**
- використання економії від залучених кредитних ресурсів на погашення зобов'язань;**
- запозичення можуть здійснювати всі міста обласного значення.**

ІНІЦІАТИВА ЗАХИСТУ ПРАВ ТА ПРЕДСТАВЛЕННЯ
ІНТЕРЕСІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ
(ПРОЕКТ ДІАЛОГ)

А С О Ц І А Ц І Я
М І С Т У К Р А Ї Н И
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

Зміни до Податкового кодексу (законопроект р.№5079 від 16.09.2014)
передбачають:

- 1) віднесення до категорії місцевих податків плати за землю та включення її до складу податку на нерухоме майно;**
- 2) зміну механізму оподаткування нерухомості;**

Податок на нерухомість

Виключено пільги по сплаті податку в залежності від розміру площі об'єкта та запроваджено оподаткування комерційної нерухомості

Закріплено ставки оподаткування нерухомості до 2% від розміру МЗП за 1 кв. м. загальної площі

Закріплено право органів місцевого самоврядування встановлювати коефіцієнти для оподаткування

Передбачено можливість запровадження пільг органами місцевого самоврядування (без індивідуальних пільг)

ЗОНАЛЬНИЙ

КАТЕГОРІАЛЬНИЙ

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

ІНІЦІАТИВА ЗАХИСТУ ПРАВ ТА ПРЕДСТАВЛЕННЯ
ІНТЕРЕСІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ
(ПРОЕКТ ДІАЛОГ)

А С О Ц І А Ц І Я
М І С Т У К Р А Ї Н І
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

- 3) запровадження акцизного податку (ставка 5%) з роздрібного продажу підакцизних товарів (пиво, алкогольні напої, тютюнові вироби, нафтопродукти) – кошти зараховуються до місцевих бюджетів за місцем розміщення об'єктів в яких провадиться діяльність, що підлягає оподаткуванню;**
- 4) скорочення пільг по податкам і зборам, що зараховуються до місцевих бюджетів, передбачених раніше для суб'єктів господарювання за галузевою ознакою;**
- 5) скасування неефективних місцевих податків та зборів (видатки на адміністрування яких перевищують надходження по ним).**

ІНІЦІАТИВА ЗАХИСТУ ПРАВ ТА ПРЕДСТАВЛЕННЯ
ІНТЕРЕСІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ
(ПРОЕКТ ДІАЛОГ)

АСОЦІАЦІЯ
МІСТ УКРАЇНИ
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

**аналітик Асоціації міст України
Проекту ДІАЛОГ
Олександр Слобожан**

044 486 28 41

096 587 40 80

slobozhan@auc.org.ua